

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

23. Chrysostomi prudentia & de Concinatoribus iudicia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Chrysofomi temperantia, & frugalitas.

CAPVT XXII.

Alebat hanc orationem insignis victus frugalitas, quam ille tota vita excoluit, vt quæ grauissimorum studiorum comes esset perpetua, magnumque conferret ad contemplationem adiumentum, sic enim se res habet, vt scripsit S. Nilus, *Sobrii mens, vt stella sereno caelo fulget dulcis*. Contra qui culinæ nidore, gulæque vaporibus obsessus tenetur animus, quid potest sua natura dignum, quid splendidum commentari? Faciebat hæc cibi parsimonia, vt non lubenter conuiujs interesset, sed cum leuissimo cibo naturæ satisfecisset necessitati, in suam se iucundissimam illam mentis solitudinem totus abdebat. Quamobrem illi qui eius innocentiam furiosissimis maledictis considerunt, accusatores inter cætera criminationum capita, illud non omiserunt. *Quod hospitalitatem deseruit, solus studens comedere.*

Vide Baron. 407

Calliodorus hoc ipsum stomachi debilitati à plerisque ascriptum commemorat, de quo etiam valetudinis incommodo quentur epist. 6. ad Olympiadem.

Ab ipsis mortis ianuis reuocatus hæc ad te scribo: (Deinde) Hyems enim grauior, quam solebat exorta, grauiorem quoque nobis stomachi hyemem inuexit: nihiloque melius, ac commodius, quam qui mortem obierunt, immo etiam grauius hos duos menses confecerit. Hactenus enim lucis huius vltura fruebar, vt malorum quibus vndique afficiebar, lenis afficerer.

Quo autem odio prosequeretur intemperantiam, testantur eius homilic contra luxum, ebrietatem, & crapulam acerrimo stylo conscriptæ, quin frequenter mouebat. *Gula terminum praesigendum esse, natura parcimoniam.*

Homil. 13. ad Philip.

Palladius qui eius vitam per dialogum conscripsit, hæc de eius victu inferant. Ipse solus edebat, vt ex parte noui, ob istiusmodi causas. Primò quidem ob calorem capitis abstemius erat, nisi quod in æstu, eo quod Diarrhodon appellatur, utebatur. (Est autem *Diarrhodon* vini species ex rosis compositi) Secundo quoniam infirmitatis cuiusdam gratia, eius ordinem desiderabat, adeo vt sæpius quæ fuerat parata in-

grata viderentur, & quæ non aderant, inquit oporteret. Deinde plerumque cibi oblitus ad vesperam vsque ieiunabat, partim occupatus Ecclesiasticis curis, partim spiritualibus intelligendis abstractus. Contendebat enim, vt eum nihil sacratum literarum præteriret.

Tanta autem fuit vitæ puritate, vt ex quo baptismum accepit, nunquam omnino iuraret, aut aliquem iurare compulerit, aut mentitus sit, aut cuiquam maledixerit, aut scutilla locutus fuerit, aut iocos admiserit.

Inueni. Mis. in pra. Spirit. c. 130.

Chrysofomi prudentia, & de concionatoribus iudicia.

CAPVT XXIII.

Verum licet permulta, eaq; splendide virtutes nõ parum in eo obineat commendationis, vna tamen inter cæteras in 2. ad elucet prudentia, cuius præsidio ille, quas in star micatum fideri collucere videmus, omnes honestatis diuitiæ reguntur, instruntur, & summa quadam suauitate dispensantur.

Inclusus variis famularum spiritus astris, Inque suum ceteris moribus urget opus.

Quæ tus autem huius virtutis vigor fuerit in sancto Chrysofomo, testantur & ea, quæ de concionatorum virtutibus non minus magnificè, quam fructuose multis in locis inculcat.

Tria censabat esse sacri oratoris officia præcipua, arguere errantes, obsecrare iustos, increpare sceleratos.

Vitam rectam optimum syllogismum.

Concionatoris qui humiliter assentirentur, aut iucunda cuique loquerentur, dicebat esse ad populum hæc potius quam concionatoris, eosque miseros, infelices, & proditores appellare non verebatur.

Sentebat monendos esse cum charitate errantes, quippe, vt aiebat, Magnus Doctor est charitas.

Laboriosum esse oportere concionatorem, & sedulum, tanquam Christi Apiculam.

Eundem sciscitari oportere de moribus populi, non ex curiositate, sed ex salutis provisione.

Temerarium esse qui se periculo frustra ingereret, cū nulla causa, aut necessitas postularet. Si Deo vero de Dei gloria, pietate, & utilitate hominum ageretur, tanta facilitate corpus exuendum, quantum

optima
ho. in Psal.
115.
Hom. 3.
ad Tit.
Hom. 6.
2. in Tim.
Hom. 8. in
2. ad Tim.
27. in 1.
Corinth.

quanta vestimentum, eum in lectum quis se confert.

Cauendam sacro Oratori in carpendis vitij iracundiam, sed quod olim Phinees fecit, iugulandum, & non irascendum. Hoc est, scelera verbi diuini gladio sine ulla vitiosa animi commotione perimenda, ne quis increpationis prae-textu suam explere videatur cupiditatem.

Inter concionandum personas nominatim non esse perstringendas, sanare enim oportet errantes, non efferare.

Maiorem concionis partem moribus recte impendi.

Tria ad ciuitatis perfectionem esse necessaria, pietatem ciuicum, misericordiam in pauperes, nouitatum detestationem.

Ecclesiastici balbutiendum saepe cum populo quo sit fructuosior.

Eundem oportere summa patientia esse praeditum, & tranquillo animo more presencorum expectare, donec pascas se in rebus induant.

Caneat omnino concionator a vanitate, & delictis duobus scopulis in illo concionum freto vehementer periculosus. Studeat tamen valetudini, quo suo ministerio deserviit alacritus possit.

Nec facilem, nec omnino duram aures habeat ad ea qua deseruntur crimina.

Chrysostomi humilitas.

CAPVT XXIV.

Nitebantur autem eximia virtutes insignis modestia, demissionisq; radicibus, quam a puero vehementer admauit, nam cum parentes pro suae nobilitatis splendore eum lauto quodam seruitio stipatum vellent scholas frequentare, totam illam humanarum rerum pompam modestissimus adolescens repudiavit, & vix eo adductus est, vt vno duntaxat famulo vteretur. Cumque magnam illud ingenium quod supra aetatem se efferebat, non possent homines non admirari, crebrisque gratulationibus prosequi, oblatos sibi etiam tunc in hoc primo aetatis limine magnos a scholarum moderatoribus honores ferre non poterat; sed grauare adeo sustinebat, si qui modo comiter abijci non possent, vt eum facile intelligeres onera, non honores gerere. Quamobrem eo tempore quo de ingenij claritate, praestantissimaq; eloquen-

tia spes omnium maximae adblandiebantur, se in solitudines proripuit, vt humanam gloriam forti animo calcetam subigeret. Quanto vero hominum conatu ex ea vita quam elegerat tranquillitate ad sacerdotia, curasq; Ecclesiasticas sit prouectus, nemo nescit. In amplissima porro dignitate collocatus ita se gessit, vt Non sua sagena immolare, quod vetatur in sacris; sed contentissimo quodam animi ardore in Dei gloriam niti videretur. Itaque plausus & acclamationes oderat, humanas laudes respuebat; Nullum illi acroama durius quam diferti laudatoris oratio, nihil modestis auribus grauius quam assentatio videbatur. Contra acerbam exilij ignominiam, angores animi, corporis iam aetate & morbis confecti cruciatus suas existimabat delicias, & haec quidem magno conscientiae theatro contentus patientissimè deuorabat, vt nec vellet in publicum si posset affluere constantiae famam. Nam & in epistola ad Olympiadem ait, se in suis arumnis volitare, & exultare, quasi ingentes nactus esset diuitias, tum praecipit, vt haec contineat, nec cuiquam enunciet, imò etiam eorum ora qui haec narrabunt, comprimant.

Habacuc. 1.16.

Vide ep. 14. ad Olymp.

Eiusdem constantia, & grauitas.

CAPVT XXV.

Vertum, vt cum de rebus ipsius ageretur, nihil erat humilius, sic vbi Dei caussa & religio suadebat, nihil erat altius, nihil constantius. Equidem miror hominem inter haec aulæ fulgura & coruscationes, inter excullam vim procellarum, inter iactus fulminum, iam iectum, iam fumantem, iam nefarijs illis tædis in sanctissimum caput iniectis ardentem, omnes scelerum machinationes, & omnes imperiorum fastus, veluti ruentis in se caeli pondus ineluctabili quodam vigore spiritus excipere.

Quis enim non suscipiat primum magni illius Ioannis cum Gaina congressum? Venit homo Arianus Constantinopolin Arcadij Imperatoris tumens amicitia, magnum aliquid anhelans, adumbrata bellicarum rerum gloria circumfluens, ingenti aulicorum satellitio, & Arianis clientibus quasi canum gregibus vndique succinctus. Et ne quid ad singularem malitiam deesset, quæsitam seelere potentiam

Vide Theod. l. 5. c. 32. Barotman. 400. 42.

Ggggg larua